

BỘ TƯ PHÁP

Số: 161/TB-BTP-PLDSKT

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Về: *Thẩm định dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm.*

ĐIỆN QUẢN LÝ, GIÁM SÁT BẢO HIỂM	đã gửi:
ĐẾN NGÀY 10-06-2010	
ĐỐI TƯỢNG ĐẾN: 22/7/2010	

Hà Nội, ngày 09 tháng 6 năm 2010

BỘ TÀI CHÍNH

ĐẾN NGÀY 10-06-2010

ĐỐI TƯỢNG ĐẾN: 144653

- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tài chính

Trả lời Công văn số 6210/BTC-QLBH ngày 17 tháng 5 năm 2010 của Bộ Tài chính về việc đề nghị thẩm định dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm (sau đây gọi là dự thảo Luật), Bộ Tư pháp có ý kiến như sau:

I. Về sự cần thiết ban hành văn bản

Luật Kinh doanh bảo hiểm đã được Quốc hội khoá X, kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 9/12/2000, có hiệu lực thi hành kể từ ngày 1/4/2001. Luật Kinh doanh bảo hiểm đã trở thành công cụ pháp lý để giúp cơ quan nhà nước thực hiện tốt hơn chức năng quản lý, giám sát đối với hoạt động kinh doanh bảo hiểm, tạo điều kiện cho thị trường bảo hiểm Việt Nam phát triển góp phần hoàn thành các mục tiêu kinh tế - xã hội đã đề ra. Tuy nhiên, qua gần 10 năm triển khai thực hiện, Luật Kinh doanh bảo hiểm đã bộc lộ những tồn tại, hạn chế liên quan đến hình thức doanh nghiệp, đấu thầu, cạnh tranh, giao kết hợp đồng bảo hiểm, chào phí bảo hiểm phi kĩ thuật, chi trả hoa hồng; nhận thức của cá tổ chức cá nhân về bảo hiểm chưa cao; quyền và lợi ích hợp pháp của bên mua bảo hiểm chưa được bảo vệ. Do vậy, để khắc phục được những vướng mắc, bất cập trong thực tiễn trong thời gian qua, phù hợp với các cam kết hội nhập quốc tế của Việt Nam thì việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm là cần thiết.

II. Về sự phù hợp của nội dung dự thảo văn bản với chính sách của Đảng; tính hợp hiến, hợp pháp và tính thống nhất, đồng bộ với hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật

Về cơ bản, dự thảo Luật phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm. Dự thảo Luật bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ với các quy định của Bộ luật Dân sự; Luật Đầu tư; Luật Doanh nghiệp; Luật Đầu thầu; Luật Cạnh

tranh và các văn bản bǎn pháp luật khác có liên quan, phù hợp với các cam kết và điều ước quốc tế mà Việt Nam đã ký kết hoặc là thành viên

III. Về trình tự, thủ tục soạn thảo văn bản

Cơ quan soạn thảo đã tuân thủ các quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2008 và Nghị định số 24/2009/NĐ-CP ngày 05 tháng 3 năm 2009 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Luật này. Cơ quan chủ trì soạn thảo đã lấy ý kiến của các Bộ, ngành và các doanh nghiệp kinh doanh bảo hiểm, đồng thời, tổ chức nhiều Hội thảo cũng như đăng tải toàn văn dự thảo Nghị định trên Website điện tử của Chính phủ, đã có báo cáo đánh giá tác động. Cơ quan soạn thảo cũng đã nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về lĩnh vực này.

IV. Về tính khả thi của dự thảo Luật

Dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều về phân loại nghiệp vụ bảo hiểm, tái bảo hiểm bắt buộc, hình thức doanh nghiệp, thời điểm phát sinh trách nhiệm bảo hiểm, cung cấp dịch vụ qua biên giới, trách nhiệm trích lập Quỹ bảo vệ bér mua bảo hiểm, đấu thầu, hợp tác, cạnh tranh trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm, đại lý bảo hiểm v.v.. Các nội dung sửa đổi, bổ sung lần này là những vướng mắc, bức xúc trong thực tiễn đòi hỏi phải có sự hoàn thiện pháp luật nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập đó. Các phương án sửa đổi, bổ sung các nội dung của dự thảo Luật đã được đặt ra để đánh giá tác động và được lựa chọn trên cơ sở cân nhắc cơ chế thực thi và khả năng áp dụng trong thực tiễn. Do vậy, về cơ bản, các nội dung sửa đổi, bổ sung dự thảo Luật kinh doanh bảo hiểm hiện hành là có tính khả thi.

V. Về những vấn đề còn có ý kiến khác nhau

1. Về cung cấp dịch vụ bảo hiểm qua biên giới (Điều 6, Điều 105)

Có ý kiến đề nghị không quy định về cung cấp dịch vụ bảo hiểm qua biên giới tại khoản 1 Điều 6 mà nên giải thích khái niệm về cung cấp dịch vụ bảo hiểm qua biên giới.

Cơ quan soạn thảo cho rằng, Luật Kinh doanh bảo hiểm hiện hành chưa quy định về cung cấp dịch vụ bảo hiểm qua biên giới nên dự thảo Luật chỉ sửa đổi, bổ sung theo hướng quy định một cách có tính nguyên tắc. Cơ quan soạn thảo đề nghị giao Chính phủ hướng dẫn cụ thể.

Bộ Tư pháp nhất trí với giải trình của cơ quan soạn thảo về vấn đề này

2. Về cạnh tranh trong lĩnh vực bảo hiểm (Điều 10)

Có ý kiến đề nghị làm rõ quy định nào về cạnh tranh trong lĩnh vực bảo hiểm sẽ được giao Chính phủ hướng dẫn.

Cơ quan soạn thảo đã tiếp thu, chỉnh lý dự thảo theo hướng quy định về cạnh tranh thực hiện theo quy định của Luật Kinh doanh bảo hiểm và pháp luật có liên quan.

Bộ Tư pháp đồng ý với ý kiến của cơ quan soạn thảo và hướng quy định tại khoản 5 Điều 1 dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật kinh doanh bảo hiểm (khoản 5 Điều 1 này sửa đổi khoản 3 Điều 10 Luật kinh doanh bảo hiểm hiện hành) theo đó, giao Chính phủ quy định cụ thể về "*hợp tác, cạnh tranh và đấu thầu trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm*". Tuy nhiên, dự thảo Luật cần làm rõ nguyên tắc áp dụng pháp luật đó là: cạnh tranh trong lĩnh vực bảo hiểm, về nguyên tắc, sẽ do pháp luật về cạnh tranh điều chỉnh. Trong trường hợp cạnh tranh trong lĩnh vực bảo hiểm có đặc thù cần phải có quy định hướng dẫn cụ thể thì sẽ thực hiện theo quy định của Chính phủ. Quy định của Chính phủ chỉ giới hạn trong phạm vi quy định cụ thể các vấn đề cạnh tranh có tính chất đặc thù trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm.

3. Về hình thức doanh nghiệp bảo hiểm (Điều 59, Điều 105)

Có ý kiến đề nghị quy định rõ về hình thức công ty TNHH 2 thành viên trở lên và giao Chính phủ hướng dẫn cụ thể về vấn đề này; dự thảo Luật cho phép hình thức chi nhánh của Doanh nghiệp bảo hiểm phi nhân thọ nước ngoài theo cam kết WTO là sớm so với cam kết (theo cam kết là bắt đầu từ tháng 11/2011).

Cơ quan soạn thảo đã quy định trong dự thảo Luật theo hướng chỉ quy định 2 hình thức là công ty cổ phần và công ty TNHH (có thể là công ty TNHH 1 thành viên hoặc 2 thành viên trở lên).

Đối với hình thức chi nhánh thì thực hiện theo Điều ước Quốc tế mà Việt Nam ký kết hoặc tham gia. Theo đó, đối với Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và Hiệp định Thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ (BTA) thì về nguyên tắc phải tuân theo các cam kết đa phương hoặc song phương về việc mở cửa thị trường bảo hiểm.

Bộ Tư pháp đồng ý với giải trình của cơ quan soạn thảo.

4. Về thanh tra chuyên ngành (Điều 122)

Có ý kiến đề nghị bỏ thanh tra chuyên ngành quy định tại khoản 1, Điều 122 trong dự thảo Luật.

Cơ quan soạn thảo đã tiếp thu và quy định trong dự thảo Luật theo hướng thanh tra chuyên ngành theo quy định của Luật này và pháp luật về thanh tra.

Bộ Tư pháp đề nghị cân nhắc thêm về việc quy định đối với thanh tra chuyên ngành kinh doanh bảo hiểm vì tổ chức của Thanh tra Bộ, ngành là vẫn đề phức tạp. Dự án Luật Thanh tra mới (thay thế Luật Thanh tra năm 2004) cũng đề

cập về tổ chức thanh tra Bộ, ngành nhưng vẫn còn nhiều ý kiến khác nhau, chưa được thống nhất. Hiện nay, Bộ Tài chính giao Cục quản lý, giám sát bảo hiểm thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn thanh tra chuyên ngành về kinh doanh bảo hiểm. Do đó, nếu dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm lại quy định về thanh tra chuyên ngành về kinh doanh bảo hiểm thì sẽ tạo nên sự chồng chéo và trùng lắp về mặt tổ chức cũng như về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của thanh tra chuyên ngành về kinh doanh bảo hiểm và của Cục quản lý giám sát bảo hiểm.

V. Về nội dung của Dự thảo Luật

1. Về áp dụng pháp luật

Theo quy định tại khoản 1 Điều 1 thì, "trong trường hợp có sự khác biệt giữa quy định của Luật này với quy định của luật khác về hoạt động kinh doanh bảo hiểm thì áp dụng theo quy định của Luật này". Đề nghị cân nhắc lại quy định này vì các lý do như sau:

Thứ nhất, về nguyên tắc, hoạt động kinh doanh bảo hiểm sẽ do pháp luật về kinh doanh bảo hiểm điều chỉnh. Khi các doanh nghiệp bảo hiểm thực hiện các hoạt động kinh doanh thuộc lĩnh vực ngành nghề khác như: ngân hàng, chứng khoán, bất động sản, tài chính v.v... sẽ do pháp luật thuộc các lĩnh vực tương ứng điều chỉnh. Luật Kinh doanh bảo hiểm áp dụng chung cho các hoạt động kinh doanh bảo hiểm. Tuy nhiên, có thể sẽ có hoạt động kinh doanh bảo hiểm đặc thù sẽ phải được điều chỉnh cho phù hợp sự đặc thù đó, ví dụ: bảo hiểm hàng hải, bảo hiểm bắt buộc... Vì vậy, quy định như dự thảo sẽ không xử lý được vấn đề đặc thù.

Thứ hai, nguyên tắc áp dụng pháp luật đã được quy định cụ thể tại Điều 88 Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật 2008. Luật này không quy định về việc áp dụng pháp luật.

2. Về nhượng, tái bảo hiểm (khoản 4 Điều 1)

Về cơ bản, nhất trí với quy định tại khoản 4 Điều 1 dự thảo Luật, bởi vì vấn đề này đã được quy định tại Phụ lục về nội dung áp dụng trực tiếp kèm theo Nghị quyết số 71. Tuy nhiên, đề nghị làm rõ khái niệm về "hệ số tín nhiệm đầu tư"

3. Về tham gia góp vốn thành lập doanh nghiệp bảo hiểm (khoản 8 Điều 1)

Dự thảo Luật quy định tổ chức, cá nhân muốn tham gia góp vốn thành lập doanh nghiệp bảo hiểm, doanh nghiệp môi giới bảo hiểm phải có năng lực tài chính và kinh nghiệm trong lĩnh vực bảo hiểm. Đề nghị cân nhắc bỏ yêu cầu phải

có kinh nghiệm trong lĩnh vực bảo hiểm vì điều kiện này ảnh hưởng đến quyền tự do kinh doanh của tổ chức, cá nhân (theo quy định tại Điều 32 Luật Các tổ chức tín dụng, các tổ chức tín dụng, không nhất thiết phải có kinh nghiệm trong lĩnh vực bảo hiểm, cũng được phép thành lập công ty bảo hiểm). Cách quy định điều kiện như vậy sẽ làm hạn chế việc thu hút nguồn vốn đầu tư vào thị trường kinh doanh bảo hiểm. Đồng thời, đề nghị dự thảo Luật làm rõ điều kiện “*có năng lực tài chính*” để làm cơ sở cho việc áp dụng luật trong thực tế.

4. Về thẩm quyền và điều kiện cấp chứng chỉ đại lý bảo hiểm (khoản 10 Điều 1)

Đề nghị quy định cụ thể trong dự thảo Luật về thẩm quyền và các điều kiện để được cấp chứng chỉ đại lý bảo hiểm nhằm bảo đảm tính minh bạch của văn bản quy phạm pháp luật.

Trên đây là ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp về dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm xin gửi Văn phòng Chính phủ và Bộ Tài chính. Huy

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Lưu: VT, Vụ PLDSKT.

